

List Rímskym je najobľúbenejší list u mnohých ľudí. Prečo je to tak, že tak mnoho ľudí sa nadchlo Listom Rímskym a o čo v ňom vlastne ide? Je to najjasnejšia doktrínálna vyučujúca kniha v Biblii. Nachádza sa v nej najčistejší, najjasnejší a najvyčerpávajúcejší opis evanjelia.

V Liste Rímskym Pavol dáva systematický pohľad na všetky hlavné doktríny prítomné v Biblii. Hovorí, čo to je, ako to funguje a prečo je to tak. Hovorí o Božej osobe zjavenej v prírode, v stvorení. Opisuje, ako Boh seba zjavuje človeku. Hovorí v detailoch o tom, čo má nasledovať, ako bude Boh súdiť človeka, že bude posledný súd a že budú aj odsúdení. Hovorí o páde človeka, o tom, ako Adam zhrešil a ako celý svet následkom toho upadáva.

Opisuje základ postavenia človeka pred svätým Bohom. Tak isto ukazuje neschopnosť zákona urobiť čokoľvek pre záchranu človeka, že zákon nemôže žiadnym spôsobom učiniť človeka spravodlivým pred Bohom. Rovnako hovorí o základoch Kristovho diela, o zmierení v Ježišovi Kristovi. Hovorí o tom, čo smrť Ježiša Krista na kríži znamená pre nás. Pavol vyučuje, že smrť Ježiša Krista sama o sebe je úplne dostatočná pre všetko, čo je potrebné pre záchranu človeka a nie je ani jedna jediná vec, ktorú k tomu môžeme pridať. V tejto jednej obeti Ježiša Krista, Božieho Syna, bolo spasenie úplne dokončené. Je to milosrdenstvo Krista, ktoré činí človeka ospravedlneným. Nie zachovávanie prikázaní Mojžišovho zákona a tradícií, ale len jednoducho láska a milosrdenstvo samotného Ježiša Krista.

Potom sa dostáva k teologickým témam, ako je ospravedlnenie, posvätenie, oslávenie a všetky tieto veľké slová, ktoré majú v zásade jednoduchý význam. Vidíme všetky veľké doktríny Biblie, ako sú predstavené v Liste Rímskym. List učí aj o istote veriaceho. Otázka: „Môžu tí, ktorí sú skutočne spasení nejako odpadnúť, alebo budú úplne zachovaní až do konca?“ Tak isto vidíme aj Boží vykupiteľský plán pre Žida, aj pre pohana. V liste vidíme Božiu zvláštnu a neobyčajnú lásku pre jeho ľud.

Pavol sa dotýka každej z týchto doktrín aj v inej epištole. List Rímskym nie je jediná epištola, ktorá by hovorila o smrti Ježiša na kríži, ani to nie je jediná epištola, ktorá by sa dotýkala oslávenia človeka, alebo pádu, alebo niečoho iného, ale je to epištola, v ktorej sa Pavol dotýka týchto tém najhlbšie. Áno, bola nazvaná aj úplne najvyčerpávajúcejším, najvýstižnejším dielom celej histórie. Teda všetko, čo kedy bolo napísané človekom, a čo bolo písaním dané na papier, z týchto všetkých je toto to najväčšie. Stojí za to nielen sa túto knihu naučiť slovo za slovom, ale tak isto sa ňou zamestnávať denne, ako keby to bol kresťanov denný chlieb pre jeho dušu.

Vieme, že celá Biblia je inšpirovaná Bohom, že celá je Božím Slovom, že celá je o našom Stvoriteľovi aj o našom Spasiteľovi, ale táto kniha má zvláštny význam pre mnohých. Obsahuje tie najdôležitejšie zo všetkých Biblických doktrín, ale tak isto je aj úplne praktická. Pavol kladie základy učenia skrze prvých 11 kapitol a potom v kapitole 12 povie „a teraz, keď všetko toto viete, máte to žiť.“ Pavol trvá na tom, že to nie je len učenie, doktríny a informácie, ale je to aj praktické uplatnenie. Je to aj pre tvoj život. Vidíme, že Pavol pred nás kladie príklad spôsobu vyučovania. Povzbudzovanie, vyzývanie je veľký dar v Kristovom tele. To je ten dar, keď my vyzývame a pomáhame ľuďom pokračovať v ich kresťanskom živote. Povzbudzujeme a hovoríme „použi, uplatni tie Písma na svoj život!“, ale tak isto sa dozvedáme, že dar povzbudzovania je neužitočný bez vyučovania. Musíme poznať Kristovo učenie predtým, než môžeme byť vyzvaní, aby sme takto žili. Potom budeme rozumieť, keď ľudia povedia „ver v Boha celým svojím srdcom!“ To je už výzva.

Ak neviem, kto Boh je, ak neviem o jeho vlastnostiach a o tom, ako pristupuje k človeku, a o jeho nesmiernej spravodlivosti a svätosti, tak potom nikdy nebudem vedieť, prečo by som mu mal veriť. Potom vôbec nebudem nikdy vedieť, komu vlastne verím. Povzbudzujeme ľudí: „Boh ťa zachová až do konca!“, ale ak nepoznám Písma, ako ma toto môže povzbudiť? Ak nie som presvedčený vo svojom srdci, že Boh ma naozaj môže podržať, ako takéto povzbudenie pomôže mojej duši? Tak, ako to vidíme, keď Pavol píše v epištole Timoteovi, že musíme byť celí odovzdaní učeniu, tak je to zrejmé aj v epištole Rímskym. List nie je len pre učencov, a tých, čo veľa rozmýšľajú, ale je to pre všetkých kresťanov. Pretože slovo doktrína znie tak múdro, vzdelane, tak si myslíme, že je to len pre vysokých učencov, ale doktrína môže byť veľmi jednoduchá. Cieľom vyučovania je, aby sa táto doktrína stala uplatniteľná pre tvoj život a aby bola zrozumiteľná. Keď niekto príde a povzbudí ťa: „Božia milosť je pre teba dostatočná a tebe bolo odpustené“, ak neviem o zadosťučinení, ktoré učinil Kristus, a ani o tom veľkom diele, ktoré urobil na kríži, ak neviem, prečo to stačí pre mňa, prečo je to dosť, potom mi toto povzbudenie neučiní nič dobré. Je to práve tak ako so všetkým. Ak nepoznáme naše postavenie, ak nepoznáme naše práva, tak nebudeme vedieť ani ako sa správať. Pavol hovorí v týchto doktrínach, že človek bez Boha sa nachádza v úplnej chudobe. Hovorí „ty si v úplnom dlhu, a si žobrák pred Bohom.“ Boh očakáva, že zaplatíš za všetko, čo si nakúpil - a odplatou, mzdou, za tvoj hriech je smrť.

Pavol hovorí, čo všetko máme ako Božie deti, ale ak my nevieme, kým sme a nepoznáme naše práva alebo náš nedostatok, potom nikdy nebudeme vedieť, ako sa správne správať. Vidíme, že doktrína musí nevyhnutne predchádzať výzve, ale doktrína bez uplatnenia alebo výzvy je neužitočná. Všetky učenia a vysvetlenia akejkoľvek teológie a doktríny sú k ničomu, ak ich nikdy neuplatní skutočnosť vo svojom živote. Dokonalý príklad toho vidíme v reformácii. Nebola by nikdy žiadna reformácia, ak by Luther vtedy nezačal študovať Písma.

Aký má byť náš postoj k tejto knihe?

Odporúčam, aby sme k nej pristúpili piatimi spôsobmi.

Po prvé v bázni a strachu vediac, že toto je Božie slovo pre nás. Boh celého vesmíru si vyhradil čas, aby nám toto napísal, a že je to pre mňa. Keď sa máme niečo z tohto listu naučiť, ale ja sa tomu vyhnem, tak to bude len mne na škodu, preto k listu mám pristúpiť v bázni a v strachu.

Po druhé by som odporučil, aby sme k nej pristúpili s horlivosťou a s nadšením. Toto je Božie Slovo pre mňa. Je napísané práve pre mňa a ono môže zmeniť môj život a ono ma zasiahne skrze Božiu milosť. Môj život bude zmenený a ja skrze milosť budem viac podobný Jemu. Preto máme byť horliví ju počúvať.

Po tretie vám odporúčam, aby sme k nej pristúpili s celou pokorou, vedomí si skutočnosti, že Ježiš povedal „bezo mňa nemôžete nič činiť“. Ja nemôžem nič porozumieť z knihy Rímskym bez Boha, bez pôsobenia a účinkovania Božieho Ducha vo mne. Akurát sa musím pokoriť a povedať: „Pane, potrebujem ťa, aby si ma zmenil. Pane, ja ťa potrebujem a chcem teba počuť“ - a tak sa korím.

Po štvrté, máme pristúpiť ku knihe s vierou. Pretože toto je Božie slovo ku mne, tak ho budem počúvať, veriť mu a používať ho. Vieme, že samotné fakty nás nemôžu ani zmeniť, ani zachrániť. Môžem získať každé poznanie kresťanskej viery, a nikdy sa nestáť kresťanom. Toto poznanie sa musí zmiešať s vierou. Vidíme, že toto bol problém Židov. Oni z Písma mali poznanie o Mesiášovi, že Kristus je tu, medzi nimi, ale toto poznanie sa nezmiešalo s ich vierou. Ak Boh hovorí to, čo hovorí v Liste Rímskym, tak ja to len prijmem a budem tomu veriť.

Ak Boh hovorí, že som ospravedlnený, tak poviem „Halelujah! som ospravedlnený“. A ak mi List Rímskym hovorí, že som ešte neobrátený, tak to mám preskúmať.

Po piate, to čo vždy potom nasleduje, je viera a to, čo nasleduje po viere, je uplatnenie, aplikácia. Nebudem tomu len veriť, ale to aj urobím. Vieru vložím do skutku. Počul som to, prijal, uveril som tomu, a teraz to aj urobím. Musíme chápať, že kresťanstvo je náboženstvo skúsenosti. Teda, ak si neokúsil skúsenosť nového narodenia, nepôjdeš do neba. Ak by si nebol znovuzrodený, tak žiadnym spôsobom sa nedostaneš do Božieho kráľovstva.

Tak nech je toto náš postoj, keď budeme pristupovať k tejto knihe. Pokorne pristupujme k tejto knihe a povedzme: „Bože, chcem, aby si konal zmeny v mojom živote cez túto knihu.“ Modli sa o to, pros o to! Pros Boha, aby ťa zmenil a očakávaj, že to urobí.

Autor a vznik Listu Rímskym

List Rímskym bol napísaný apoštolom Pavlom (1:1). O apoštolovi Pavlovi, pôvodne sa menoval Saul, vieme predovšetkým z Knihy Skutkov. Začínal ako prenasledovateľ cirkvi, ako Žid zo Židov a farizej z farizejov. Bol vychovaný ako rímsky občan, ale židovstvu sa učil pod vedením Gamaliela, najprednejšieho z farizejov. Pavol bol veľmi vzdelaný človek, ale ako sa na ceste do Damašku stretol s Ježišom Kristom, hovorí, že všetka jeho múdrosť mu bola nanič. Boh si vyvolil tohto muža, tohto vzdelaného muža, Pavla, ktorý bol aj Žid a aj Riman, aby napísal túto knihu. Bola napísaná v roku 57 po Kristovi niekde medzi Macedóniou a Jeruzalemom na jeho tretej misijnej ceste. Sestra Fojba doručila tento list do zboru v Ríme.

Pavol sa cestou do Jeruzalema stretáva so staršími v Efeze a dáva im posledné povzbudenie a varovanie s tým, že sa už asi viac neuvidia tvárou v tvár. V ten istý večer ešte hovorí: „Ja musím ísť a vidieť Rím.“ V tom čase, keď Pavol píše tento list, nemá žiadne konkrétne zasľúbenie od Boha, že naozaj uvidí Rím. Tento sľub od Boha prichádza až vo väzení v Jeruzaleme. Prichádza až potom, ako Pavol už doručil finančnú zbierku do Jeruzalema.

Pavol má túžbu vidieť zbor v Ríme, dostať sa tam, ale pretože mu to ešte nie je umožnené, posíla namiesto toho vopred list. Pavol vie, aké kľúčové mesto je Rím. Ak by evanjelium mohlo prísť do Ríma, mohlo by zmeniť svet. Pretože nevie, či sa tam vôbec kedy dostane, ten najlepší opis evanjelia posíla práve do Ríma. Vie, že je to dôležité, preto píše vo veľkých detailoch, aby, aj keby sa tam nikdy nedostal, mali evanjelium zachované písomne. List bol doručený skrze sestru Fojbu, ktorá asi málo vedela o tom, že bola na najnebezpečnejšom výlete vo svojom živote, ale Boh si práve ju použil, aby doručil toto posolstvo. Nepoužil veľkú armádu, ale len jednu krehkú sestru, pretože Božie cesty nie sú naše cesty. Používa nás, takých slabých a krehkých, akí sme, aby dosiahol svoj cieľ. Tento list nakoniec do Ríma príde a je zachovaný až dodnes ako súčasť kánonu Písma.

Téma listu. O čom táto kniha hovorí?

Verím, že téma je vyjadrená v kapitole 1. vo verši 17: „Lebo spravodlivosť Božia sa v ňom zjavuje z viery vo vieru, ako je napísané: Ale spravodlivý bude žiť z viery.“ Teda spravodlivosť Božia už bola zjavená. On nám ju ukázal, povedal nám o nej, zjavil nám ju, ale kľúčom Listu Rímskym je to, čo nasleduje potom: „Ale spravodlivý bude žiť z viery“. Je to viera, z ktorej spravodlivý bude žiť. Ak chceš byť svätý a ospravedlnený pred Bohom, učinенý spravodlivým, tak je to len vierou. Nie niečím iným. Bude to buď celé z milosti alebo celé zo skutkov. Pavol hovorí, že je to celé z milosti a z viery. Od začiatku až do konca. Toto ale nie je jediná kniha, v ktorej Pavol používa frázu: „spravodlivý bude žiť z viery.“ Používa ju v troch epištolách: Rímskym, Galatským a Židom.

Každá z týchto epištol sa zaostruje, zameriava na inú časť tejto frázy. Rímskym sa zameriava na jej začiatok – spravodliví. Spravodliví, čo budú spravodliví robiť, aká je na to kvalifikácia, čo to znamená? V Liste Galatským hovorí o tom, že „bude žiť“ a o všetkých druhoch praktickej aplikácie života tohto spravodlivého človeka. V Liste Židom zdôrazňuje slovo „vierou“ - toto je veľká kniha o viere.

Ako sa my môžeme stať spravodlivými pred Bohom? Čo môžeme urobiť, aby všetky naše hriechy boli odpustené? Ako my prideme k tomuto úplne spravodlivému Bohu? Vieme jednu vec – Boh sa nemôže stať menej spravodlivý, aby sa nám nejako zapáčil, a tak musíte chápať, keď budete čítať túto epištolu, že Boh sa nechystá znížiť svoju spravodlivosť ani o trochu, že ani na jednu chvíľu neprestane byť svätý, že ani na chvíľu nenechá tých, ktorí sú vinní, byť len tak, slobodnými. On musí zostať spravodlivý.

Vidíme, že človek nijako nemôže dosiahnuť spravodlivosť. Ja nemôžem nič urobiť, aby som sa stal spravodlivý pred Bohom. Boh sa nemôže stať menej spravodlivý, ja sa sám nemôžem stať spravodlivý, a zákon nemôže priniesť spravodlivosť. Čím sa viac pozerám na zákon, tým viac spoznávam svoju nespravodlivosť. Aká je teda odpoveď? Boh musí nejako poskytnúť spravodlivosť bez toho, aby znížil svoj štandard spravodlivosti a svätosti. Boh v každej chvíli, každého dňa musí byť svätý a spravodlivý. On nikdy nemôže robiť kompromis so svojou svätosťou. Vidíme v liste, ako sa naplní nádherné proroctvo Žalmu 85, verš 11. Tam čítame: „Milosť a pravda sa stretnú: spravodlivosť a pokoj sa bozkajú.“ To všetko spolu prichádza v Kristu Ježišovi.

Spravodlivý Boh dal človeku svoju vlastnú spravodlivosť a učinil s ním pokoj. Boh by nikdy nemohol prijať nespravodlivého človeka do neba. Žiadny nespravodlivý človek, žiadny opilec, ani cudzoložník nikdy nevojde do Božieho kráľovstva. Boh nemôže dovoliť žiadnemu nespravodlivému vojsť dnu, do svojho Kráľovstva. Ale nikoho z tých, ktorí budú volať a žiadať o milosrdenstvo, ktorí uveria v jeho Syna, Ježiša Krista, nepošle preč. Vyznajú svoju núdzu (potrebu): „Pane, maj so mnou milosrdenstvo ako s hriešnym.“ Boh potom môže ospravedlniť a stávame sa spravodlivými, pretože dal toho spravodlivého, svojho Syna, namiesto nás. Boží hnev voči hriechu bol vyliaty na Ježišovi Kristovi na kríži. Vidíme spravodlivého Boha, ktorý učinil pokoj s človekom, zmieril ho so sebou. Všetko toto môžeme vidieť v Liste Rímskym. Uctieваме Boha, ktorý dal napísať tento list rukou Pavla. Biblia je tu pre nás, aby my sme si uvedomili, kto Boh je, aby sme vedeli a poznali, ako ho uctievať a ako k nemu pristupovať.

List Rímskym je o Ježišovi Kristovi a o tom, aby sme boli bližšie k nemu. Modlime sa a prosme ho, aby konal dielo v nás, keď budeme prechádzať touto knihou.

21.03.1999